

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Dva nova senatorja

Nj. Vel. kralj je imenoval za senatorje iz Dravske banovine gg. Ivana Hribarja in dr. Valentina Rožiča.

Po ustavi ima Nj. Vel. kralj pravico imenovati v senat (gosposko zbornico) toliko senatorjev, kolikor je bilo izvoljenih.

Na podstavi te odločbe sta imenovana v senat iz Dravske banovine gg. Ivan Hribar, bivši ljubljanski župan in kasneje poslanik v Pragi, potem pa dr. Valentin Rožič, profesor v pokoju.

V senatu so torej sledeči člani iz Dravske banovine: dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani, dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, dr. Josip Rajar, živinozdravnik, dr. Miroslav Ploj, g. Ivan Hribar in dr. Valentin Rožič.

Senator dr. Valentin Rožič

Senator Ivan Hribar

Razbremenitev kmet- skih posestev

**Najvažnejše naše vprašanje. — Obrestna mera je previsoka. —
Kratkoročne kredite je treba izpremeniti v dolgoročne.**

Med bremen, ki jih mora nositi danes kmetstvo ljudstvo, prihaja poleg visokih javnih dajatev (davkov in doklad) v prvi vrsti v poštev plačevanje dolgov.

Pred vojno so bila naša kmetstva posestva silno zadolžena. Tega bremena je kmete rešila v veliki meri vojna in padec vrednosti stare avstrijske krone, ker so kmetje lahko poravnali svoje obveznosti s tem, da so odplačali v zlati veljavi najete dolgove z istim številom mnogo manj vrednih papirnatih kron, pa tudi cene kmetijskih pridelkov so bile razmeroma visoke.

Ta doba pa ni dolgo trajala. Davki so začeli rasti, rastle so pa tudi cene industrijskega blaga. Kar so kmetje v dveh, treh letih pridobili (na papirju), so porabili lahko v enem letu. Da zadoste svojim potrebščinam, so za-

čeli sekati les na debelo. Potem pa, ko so še cene lesa začele padati, so morali začeti delati nove dolgove za visoke obresti in danes, so naša posestva bolj zadolžena nego kdaj prej.

Najhujše tlači zadolžene kmete visoka obrestna mera, potem pa odplačevanje dolgov v kratki dobi. Niti enega niti drugega danes kmet ne zmore več. Zato pa bo treba ukreniti karkoli, da se obrestna mera zniža in da se kratkoročni krediti izpremenijo v dolgoročne.

Nedavno se je pojavil predlog, naj se razbremenijo zadolžena kmetstva posestva s sodelovanjem Privilegirane agrarne banke. Banka naj dobi pravico izdajati zadolžnic, z izkupičkom zadolžnic pa bi se razbremenila zadolžena kmetstva.

Ta predlog mogoče ni edinozveličaven in

edino mogoč, na vsak način pa je vreden uvaževanja. Pri rešitvi tega vprašanja bodo morali pač sodelovati država, banovine, zadruga in tudi kmetje sami.

Mi smo zategadelj prepričani, da bo sedanja vlada, ki je v prvi vrsti gospodarska, in ki se sama imenuje »radikalno-kmetško«, posvetila rešitvi tega velevažnega vprašanja vso svojo pozornost. Poklicani pa so tudi naši agrarno-politični strokovnjaki, da povedo svoja mnenja. Dokler ne bodo kmetje rešeni skrbi za svoj gospodarski položaj, nam vsa druga »politika« ne bo nič pomagala!

Politične izpremembe na Francoskem.

Kakor kaže, bodo na Francoskem v kratkem dobili novo vlado. Dosedanji vojni minister Maginot (reči: Mažinó) je umrl, minister za zunanje zadeve Briand pa je odstopil. Zato bo treba dosedanjo vlado ali dopolniti, ali pa sestaviti novo vlado.

Novo vlado čaka važna naloga, ker se bodo vršile na Francoskem letos 14. aprila nove volitve.

Kaj nai z denariem?

Nepotreben in neupravičen strah. — Denar mora krožiti. — Naši podeželski denarni zavodi.

Nedavno so začeli zamenjavati dosedanje tisočake z novimi; stare tisočake bodo v označenem času vzeli iz prometa.

Ob zamenjavi bankovcev pa se je pokazalo, da pomanjkanje denarja v resnici ni tako veliko, kakor so govorili, pač pa se je videlo, da drže ljudje svoj denar brez koristi doma.

Denar držati doma pa je napačno. Tak denar nikomur nič ne hasne, kakor ne tisto zlato, ki je še zakopano v zemlji in za katero še nihče ne ve.

Denar mora krožiti, da ustvarjamo z njim nova premoženja in nove dobrine. Kdor ne mara nesti denarja v domačo hranilnico ali posojilnico, naj ga vsaj sam posoja pod istimi jamstvi kakor posojilnice (na posestva itd.). Najbolj pametno pa je, če zaupajo ljudje svoje prihranke svojim domačim hranilnicam in posojilnicam, ki ga bodo »obračalec doma. Tam poznate vse odbornike in vsak trenotek lahko sami nadzorujete, kako močje z vašim denarjem gospodarijo.

Pripominjamo pa, da banke niso za kmete in kdor bančnega poslovanja ne pozna, naj se v bančne posle ne vmešava. Za kmete so najboljše domače posojilnice in hranilnice.

Ali je tega treba?

Pred 6. januarjem, ko smo imeli še stranke, je bilo pri nas tako, da smo imeli v vsaki vasi toliko raznovrstnih organizacij, kolikor je bilo v vasi strank.

Ce smo imeli v vasi tri »politične« (?) stranke, smo imeli tam prav gotovo tudi tri pevška društva, tri telovadna društva, tri posojilnice, tri gostilne, tri trgovine itd.

Kjer je bilo več strank, smo imeli še več organizacij, kjer pa manj, pa manj.

Člani vseh teh političnih strank in ž njimi zvezanih organizacij pa so bili — kraj pravite, kdo?!

To so bili sami kmetje iz one in iste vasi, torej ljudje z istimi interesi, z istimi potrebami in težavami in z istimi željami!

Tako je izgledala »kmetška sloga« pred 6. januarjem.

Ali se bodo kmetje vsaj sedaj spametovali in se organizirali že vendar enkrat kot kmetje, brez vsakega duševnega in strankarskega jerobstva?!

Nemška vojna odškodnina in naša država

Ce bi Nemčija nehala plačevati vojno odškodnino, bi izgubila naša država več milijard dinarjev.

Dne 25. t. m. se bo sestala v švicarskem mestu Lausanne (reci: Losàn) posebna konferenca zastopnikov onih držav, ki so prizadete zaradi plačevanja ali neplačevanja nemške vojne odškodnine. Med prizadetimi državami se nahaja tudi naša.

Stališča velesil, ki bodo v prvi vrsti odločevali o tem vprašanju, so sledeča:

Anglija želi, naj se Nemčiji dovoli večletni odlog plačil (»moratorij«), dokler si Nemčija ne bo opomogla iz sedanje gospodarske krize.

Francózi pravijo, da pač dovolijo kratek odlog plačevanja le enega dela vojne odškodnine, večji del pa mora Nemčija plačevati na vsak način.

Amerikanci so razdeljeni na dva tabora: eni zahtevajo, naj se vojna odškodnina kar črta, drugi pa so za odlog plačevanja.

Za Nemčijo pa je pred par dnevi izjavil državni kancler dr. Brüning, da Nemčija vojne odškodnine ne more več plačevati in da je tudi nič več plačevala ne bo.

Stališče naše države v tem vprašanju je jasno: Mi se ne moremo odreči odškodnini, ki tvori znaten del našega letnega državnega proračuna. Na račun reparacij prejema naša država na leto okoli 600 milijonov dinarjev, kar znesse v teku let več milijard. To vsoto bi morali sicer skupaj spraviti naši davkoplačevalci, ali pa bi morali državni proračun skrciti do neznosnosti.

In če trdi Nemčija, da je v stiski in da trpi, velja ta trditve za kraljevino Jugoslavijo nič manj kakor za Nemčijo.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Fabrike zapirajo! Cene naj padejo na račun delavstva. — Ali bodo cene res padle?

Iz vseh krajev, kjerkoli se dviga kakšno fabriško podjetje, prihajajo poročila, da namepravajo vodstva podjetij ustaviti delo.

Kot vzrok ustavitve navajajo navadno, da nimajo dovolj naročil. Na drugi strani pa povedo, da so pripravljene delati za nižje plače. Samo na ta način, tako pravijo gospodje, je mogoče cene znižati.

Nikdar in nikjer pa še nismo brali, da so tudi podjetniki (delničarji) pripravljene znižati svoje dividende!

Zato pa tudi ni verjetno, da bi se cene industrijskih izdelkov res znižale. Kar bo izdelek veljal manj zaradi znižanih delavskih plač, bo prišlo v dobro ne javnosti, ampak delničarjem.

Zato pa bi vlada napravila čisto prav, če bi razlike med prejšnjimi in novimi dohodki raznih delničarjev priporočila davčni upravi v »blagohoten« pregled, da bo javnost kaj imela od tega in ne samo posamezniki.

Življenje ni cenejše samo za delavce, ampak tudi za fabrikante in za banke in za njihove delničarje!

Zborovanja naših poslancev

Šenčur. Pomemben sestanek narodnega poslanca g. župnika Jankota Barleta v rojstni fari Šenčur. Na povabilo tukajšnjih faranov je imel gospod narodni poslanec Barle na Treh kraljev dan sestanek v Šenčurju. Zbrali so se njegovi prijatelji v odličnem številu. V lepo zasnovanem govoru je g. narodni poslanec podal točno sliko dosedanjega delovanja v Beogradu. Ni prišel z obljubami in načrti, temveč je kot pošten in odkritosrčen mož resnega dela povedal, da iz ljubezni do kralja in domovine hoče z vztrajno voljo graditi in delati vzajemno z vsemi ostalimi državljani za dobrobit in prospeh vseh stanov. S toplimi besedami se je dotaknil največje svetinje naroda naše rodne grude in vasi. Stvarno je dokazal vso otročjost nad raznimi neumnimi govoricami, ki jih trosijo nekateri užaljeni samoljubneži in samoverneži. Le s pozitivnim našim delom bodo končno tudi oni onemeli in prišel bo čas, ko bodo tudi oni gradili lahko z ramo ob rami, sicer jih bo čas prehitel. Radi smo poslušali iskrene in dobroželeče besede našega narodnega svečenika, ki zvesto služi Bogu, kralju in narodu. Ponosni smo na njega in zaupamo mu. K besedi se je oglasil tudi naš zaslužni in vzorni gosp. župnik Ivan Piber. Govoril je o resnem položaju kmeta z vso ljubeznijo, kajti znano je, da naš župnik živi in umrje kot župnik-oratar slovenske grude. Apeliral je na g. narodnega poslanca, naj bo vedno ob naši strani. Končno je še gosp. žolski upravitelj Franc Belin se dotaknil vprašanja kmečke naobrazbe in pozival navzoče naj se poslužujejo vseh prilik, ki se jim nudijo do nadaljne naobrazbe, ker le v tem tiči moč in korist naroda. Lepo uspeli sestanek je zaključil posestnik g. Martin Sušnik, ki je uvodoma čestital v domačo faro došlemu gosp. narodnemu poslancu k izvolitvi, ter pozval navzoče naj bodo vedno trdni, disciplinirani in vzajemni ob vseh prilikah za dobrobit naše domovine.

Brezovica pri Ljubljani. Vsem čitateljem »Kmetškega lista« sporočamo prijetno novico, da nas je obiskal za Sv. Tri kralje naš poslanec g. Albin Koman. Za nas je bil ta dan praznik, dan vseh naših upov in nad, ki jih stavljamo v naš parlament, naše poslance, mi pa še posebej v našega poslanca Komana, ki je sin naše grude, katero sam obdeluje, z njo živi in trpi. Z zani-

manjem smo sledili njegovemu poročilu, zbrani v kmečki hiši. Poročal nam je o prvih utisih in delu v Narodni skupščini.

Na sestanku se je zbralo nad 150 volilcev ter so s tem dokazali zaupanje svojemu poslancu, svojemu zastopniku njih interesov na onem mestu, kjer se ustvarjajo zakoni ter se reže davčni kruh.

Ob volitvah sicer ni bilo k nam g. Komana. Toda kljub temu smo zanj glasovali brez večjih izjem. Zdaj je pa tudi nas obiskal. Videli smo v njem posebljenega kmeta-delavca in vsi mu želimo zdravja in moči, da mu bo moči izpolniti vse, kar nam je navedel in kar želi nam doprinesiti s svojo požrtvovalnostjo.

Obrnili smo se nanj s prošnjo v mnogih zadevah, ki so za nas gospodarske važnosti. Po njegovih besedah smo prepričani, da se bodo te zadeve upoštevale z vso resnostjo na merodajnem mestu.

Da bo mogel biti naš poslanec v stalnem stiku z nami je naša dolžnost naročiti si »Kmetški list«, kjer nas bode naš poslanec stalno obveščal o svojem delu in uspehih.

»Kmetški list« je naš učitelj in vzgojitelj, brez njega bi ne smela biti nobena kmetška in delavska hiša. Težki so časi za denar, toda 30 Din se že pogreša, posebno če pomislimo, da »Domoljub« več stane, nima pa tiste gospodarsko-socialne vzgojne vsebine kot naš »Kmetški list«, ki nas vodi k samozavesti ter nas politično izobražuje.

Tovariši in prijatelji! vsi ki že sprejemamo naš »Kmetški list«, skušamo pridobiti vsak vsaj po enega novega naročnika; kdor pa je premožnejši naj plača naročnino za svojega revnejšega tovariša, ki mu bode zato nad vse hvaležen, ko bo spoznal neprecenljivo vrednost »Kmetškega lista«.

Frane Novak, kmet.

Zborovanja poslanca Komana so bila še v Preserju, v Šmartnem pod Šmarno goro, na Drenovem griču, Ježici in Črnučah.

Na vseh zborovanjih je poročal g. poslanec o prvem zasedanju Narodne skupščine, o gospodarskem položaju ter o delu za bližnje dni.

Zborovalci so povsod sledili izvajanjem govornika ter so se živahno udeležili po govoru debate o važnih vprašanjih.

Sv. Jurij ob juž. žel. Narodni poslanec za celjski srez gospod Ivan Prekoršek je posestil na praznik dne 6. januarja 1932 svoje volilce v Sv. Juriju ob juž. žel. Iz trga kakor tudi iz bližnje in daljne okolice se je zbralo okoli 300 volilcev, ki so do zadnjega kotečka napolnili dvorano v gostilni Cizelj, polni so bili tudi stranski prostori in veža, mnogo jih je moralo oditi, ker niso imeli prostora. Shodu je predsedoval trški župan gospod Josip Čretnik. Poslanec gospod Prekoršek je v daljšem zelo zanimivem govoru poročal o gospodarskem in političnem življenju v naši državi, o težavah, ki še posebej tlačijo podeželje ter delu in načrtih narodnega predstavništva za izboljšanje gospodarskega položaja. Mogočen aplavz žuljavih rok je bil znak, da so zborovalci bili gospodu poslancu hvaležni za izvajanja. Soglasno so nato navzoči volilci izrekli zaupnico g. Prekoršku. O potrebah v raznih gospodarskih panogah so še govorili g. Čretnik župan trga, g. Klajnšek župan okoliške občine in drugi. Sprejeta je bila tudi resolucija gospoda Hajnškega, ki je vsebovala želje glede rešitve nekaterih najnujnejših gospodarskih zadev. Velik obisk, lep potek zborovanja, razprave raznih govornikov, ki so vsi povdarjali potrebo složnega dela za omiljenje gospodarske krize, so jasno pokazale da uživa gospod narodni poslanec Ivan Prekoršek popolno zaupanje volilcev Voglajnske doline.

Ali si že član Kmetijske Maticelj

Senator dr. Vladimir Ravnihar

Dopisi

Predgrad ob Kolpi. Danes je nadvse važno vprašanje posebnega kapitala ter tako zvane delniške družbe, ki bi bila pripravljena v Sloveniji kaj storiti v prid kmetu. Res je, da se kapital kot tak mora rentirati, česar mu pač ne zavidamo. Zavidamo in obtožujemo pa kapital, ki nima volje kaj med kmeti napraviti, pač pa si povsod drugod išče dobička, četudi kmetu in državi v škodo.

Pred svetovno vojno so različne družbe preiskovale ne le okolico našo, marveč so prišle tudi v marsikatero zakotno vas. Prav posebno so jih zanimala vodne sile in moči, ki bi se dale uporabiti v razne gospodarsko-industrijske svrhe.

Tudi pri nas v Poljanski dolini se je oglašala taka družba. Tehnično je preiskala naš kraj ter ugotovila, da ima Kolpa v daljavi 4 kilometrov od Los do Dola 11 m padca. Omenjena od Los do Dola 11 metrov padca. Omenjena družba je na podlagi te ugotovitve nameravala zgraditi veliko elektrarno, kar pa je svetovna vojna preprečila.

Podlaga za zgraditev elektrarne je ostala. Do zgraditve pa še do danes ni prišlo, dasi bi bila cenena, ker teče reka Kolpa v tem predelu po čisto neobljudenem kraju ter skozi tesno sosestvo. Zato je še danes odprto vprašanje: zainteresirati kak poseben kapital ali kako družbo za zgraditev elektrarne v Dolu. V napravi bi bila ta elektrarna prav cenena ter bi tako lahko odajala tok konzumentom po nizki ceni.

Da bi se elektrarna renitrala je dokaz v naslednjem: Sama Poljanska dolina ob Kolpi ima brez gospodarskih poslopij 600 stanovanjskih hiš. Sosedna hrvatska predel ravnotoliko. Občina Sinji vrh 200, sosedni Kočevarji 300. Skupno torej 1700 stanovanjskih hiš. Če k temu prištetimo še ostali del Bele Krajine, bi imela elektrarna nad 3000 odjemalcev, kar jamči — povprečno vzeto, da je v vsaki hiši 5 luči ter cena toka — da bi se elektrarna izplačala. Išče se samo kapital, ki bi, poleg tega, da bi se rentiral, storil veliko korist v naši dolini! J. Smalcelj.

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo pred Božičem je priredil Podmladek R. K. revnim učencem tukajšnje šole božičnico. Obdarovanih je bilo 85 najrevnejših otrok s perilom in obleko v vrednosti 3000 Din. Mladinski pevski zbor je zapel nekaj prav lepih božičnih pesmi. Da je božičnica tako lepo uspela gre zahvala našemu učitelstvu, posebej pa še gđc. Stanki Schreinerjevi, ki je vadila mladinsko igro »Grudica«.

Prvi sestanek senata

V ponedeljek 11. t. m. so se zbrali v Beogradu senatorji na svojo prvo sejo. Prvi seji je predsedoval kot starostni predsednik g. Ivan Hribar.

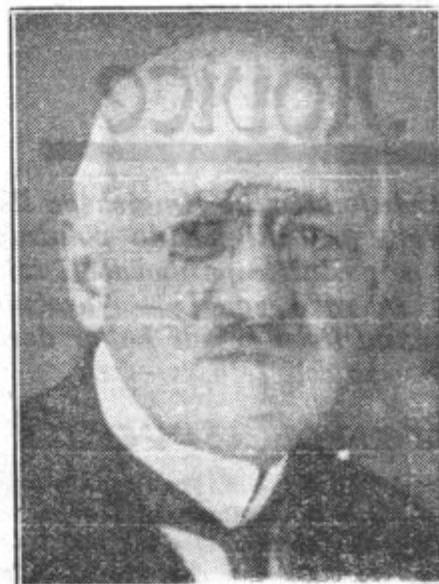
Senator dr. Fran Novak

Senator dr. Janko Rajar

ter tako pripomogla do denarnih sredstev. Za božičnico sta prispevali tudi obe občini in posojilnici. Iskrena hvala! Mladinska igra »Grudica«, ki jo je vprizoril Podmladek R. K. je vsem, ki so jo videli, zelo ugajala. Snov vzeta iz domačega, otroški duši primerne obzora, fino na nevsiljiv način prepletena s pravljicnimi, otrokom tako priljubljenimi nastopi palčkov iz devete dežele, vzbuja v vsakem ljubezen do rodne grude. Igra je vsled tega velike vzgojne vrednosti. Scenerija je bila prav čedna. Med odmori je sviral sokolski salonski orkester. Zelim si le še več podobnih prireditev.

Dramlje. Naša podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi 31. januarja ter 1. in 2. februarja prvo vinsko razstavo v prostorih stare šole. Po večini bodemo razstavili Drameljčani in tudi iz sosednih okolišev. Pokazati hočemo, da imamo izborna, za tržišče sposobna vina, ki se posebno odlikujejo po svojih ekstraktnih snoveh. Tudi za polovično vožnjo po železnici smo zaprosili in pričakujemo ugodne rešitve. Ker je to prva in važna prireditev, upamo, da bo obilna udeležba.

Senator dr. Miroslav Ploj

Mladina

»Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Dramljah je v polnem razmahu. Nabavilo si je od tovariša Čučka iz Ljubljane štiricevni Radio aparat. K temu bode prispevala tudi Sokolska četa, Sadjarsko in vrtnarsko društvo in krajevni šolski odbor. Vstopnina za člane društva kmečkih fantov in deklet, Sokola, Sadjarskega društva ter šolsko decu bode prosta. Nečlani bodo morali plačati gotov prispevek. Tudi knjižnico društva kmetijskih fantov in deklet smo otvorili. V posesti imamo vad 350 lepih knjig, ki se izposojujejo ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure proti mali odškodnini. Odločili smo se, da si zgradimo nov oder. Pred kratkim nas je obiskal tov. Robnik, profesor na učiteljski v Mariboru, ki nam je napravil načrt. Les bodo po večini darovali, ostale stroške je pa društvo pripravljeno plačati. — že zato pripravljenega fonda. Kljub raznim neprilikam hočemo v letošnjem letu marsikaj ukreniti za napredek kmetijske vasi.

Sv. Lovrene v Savinjski dolini. Tudi naša vas je prišla do spoznanja, da se mora v njej la kulturnem polju udeleževati kmetijsko-delavska mladina. V ta namen smo zadnje čase pridno širili idejo pokreta kmetijsko-delavske mladine. Cilj lepe organizacije »Društva kmetijskih fantov in deklet« se je polagoma dosegal. V nedeljo 10. t. m. smo izvolili pripravljalni odbor: Z. Josip, predsednik; Kupec Vinko, podpredsednik; Turnšek Aleksander, tajnik; Herodež Josip, blagajnik; v odboru: Karel, Kač, Franc, Hribar Rudi, Zgank Franc; namestnika: Marko Ivan, Jurhar Filip; revizorja: Hribar Franc in Raudi Josip. Upamo, da bo pripravljalni odbor vestno vršil svojo nalogo, širil kmetijsko-delavsko mladino in da bo čim št. večja udeležba na občnem zboru, kateri se bo predvidoma vršil v nedeljo 17. januarja t. l. Turnšek.

Izobešanje zastav

Cerkvenopravna posvetovalnica Paxiusta (Koledvorska ulica 7).

Vprašanje: Ali se morajo ob državnih praznikih izobešati državne zastave tudi na cerkvah in župniščih?

Odgovor: Da. Ljubljanski Škofijski list 1931, člen 11, stran 19 ukazuje dobesedno: »Ob državnih praznikih se smejo izobešati na poslopih samo državne zastave. Ob teh dneh se morajo izobešati državne zastave na vseh državnih in samoupravnih uradih, kakor tudi na zgradbah uprav javnopravnega značaja; v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobešati državne zastave. — Zato se morajo ob vseh državnih praznikih izobešati državne zastave na vseh župniščih in župnih cerkvah.« (Škofijski ordinarijat v Ljubljani, 31. januarja 1931.) J. S.

Novice

V zadnjo številko Kmetkega lista smo Vam priložili poštno položnico, katere se poslužite po možnosti takoj ker se ta rada zgubi. — Naročnina Kmetkemu listu ostane kakor doslej Din 30.— za celo leto.

Domače vesti

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice. Ob koncu minulega tedna je slavila naša kraljica svoj rojstni dan. Vsa država se je iskreno spominjala tega dne kraljice Marije, vzorne življenjske družice našega kralja, skrbne matere ter pomočnice tisočim siromakom. Bil je to 31. rojstni dan.

Za nakup plemenske živine in perutnine je dovolil poljedelski minister 400.000 dinarjev; za plemenske prašiče je določenih Din 200.000, za govedo 100.000 in za perutnino 100.000 Din. Nakupljeno blago bodo selekcijske zadrage v smislu zakona za pospeševanje živinoreje oddale kmetom.

Poraba čevljev v Jugoslaviji. Industrijski krogi čevljarke panoge pravijo, da znaša letna poraba čevljev v Jugoslaviji 3 milijone parov v vrednosti 600 milijonov dinarjev in poraba opank 5 milijonov parov v vrednosti 350 milijonov dinarjev. Od teh 950 milijonov Din pride na domačo industrijo in obrt 850 milijonov, na inozemsko pa 100. Teh 100 milijonov je takole razdeljenih: Češkoslovaška 67, Nemčija 7, Avstrija 6, ostale dežele 20 milijonov Din.

Izvoz vina iz Jugoslavije v prvih 11 mesecih preteklega leta je znašal 13.035 ton v vrednosti 42.100.000 Din. V vsem letu 1930 je bilo izvoženega 12.396 ton vina v vrednosti 48.400.000 Din.

Brezposelnost v naši državi. Po podatkih zasebnih borz dela je bilo lani v novembru prijavljenih ostalih iz oktobra 6685 brezposelnih, na novo prijavljenih pa 3521. Po podatkih javnih borz dela je bilo lani v decembru in novembru preostalih prijavljenih 809, na novo prijavljenih pa 16.656 brezposelnih.

Dve žrtvi pretepa. Pred neko gostilno v Preserju pri Kamniku se je tepla večja družba fantov, med pretepom sta jo pa skupila 30-letni Jože Kovač in 26-letni Matevž Milavec, oba delavca iz Preserja, ki so ju morali prepeljati v bolnico.

Velika tatvina v Beogradu. Kakor poročajo iz Beograda, je bil tamkaj preteklo soboto izvršen drzen vlom v stanovanje gospe Darinke Zoričeve. Neznani zlikovci so odnesli škatlo s 45.000 Din gotovine in dve vložni knjižici v skupnem znesku 255 tisoč dinarjev.

Po 17 letih se je javil iz Rusije Ivan Ropič, sin posestnika v Halozah. Leta 1915 je prišel v rusko ujetništvo in doslej ni bilo nobenega glasu o njem.

Med spanjem je skoro zgorel 56 letni Fr. Tome, ki se je pred leti iz Radovljice naselil v Mokronogu, kjer je bil kot odlični zidar povsod poznan. Pred dnevi je spal na slami. S cigaretim ogorkom je najbrže zažgal slamo ter se pri tem popolnoma opeknel.

Radi 30 Din je pred časom neki mehanik iz Like Milan Sekulič izvršil grozen umor v predmestju Beograda. Tam je napadel upokojenca in njegovo ženo v stanovanju ter jo umoril samo radi borih 30 Din.

Poštni avtobus, ki vzdržuje promet med Tinjami in Sv. Petrom pod Sv. Gorami, je pretekli teden po čudnem naključju zgorel. Avto že dalj časa ni več vršil svoje službe, zdaj pa je postal golo neuporabno železje.

Cestni rop. »Dne 31. oktobra 1925 sta dva neznana roparja oropala na cesti, ki pelje iz Črnomlja proti Kanižarici, Slovenija, ravnatelja premogokopne družbe »Belokrajine« Novotnyja Jurija za 40.000 Din.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. IV. naproša onega dekleta, katero je dne 7. junija 1931 poslalo iz Zagreba na žandarmerijsko stanico anonimno pismo, nanašajoče se na prave storilce tega ropa, da temu sodišču ali najbližji žandarmerijski stanici ali pa policiji sporoči svoje ime in naslov. Storilec ali njegovih bratov naj se ne boji, ker so že vsi zaprti po kaznilnicah.

Elektrika je postala smrtna kosa materi in sinu. Ta nesreča se je dogodila v bosanskem mestu Jajcu. Sin je skrivaj instaliral elektriko v kleti, ker ni hotel plačevati električnega toka. Po nesreči pa se je dotaknil voda ter ga je tok ubil. Isto se je primerilo materi, ki je prihitela reševati nesrečnega sina.

Bikoborba na Krškem polju. Korajžna možaka sta navezala bika ter ga peljala po Krškem polju. Preveč sta mu zaupala. Čez čas je bik zdijal ter podrl enega na tla. Drugi ga je reševal, toda tudi ta jo je izkupil. Bikoborba je trajala več ur, šele proti večeru so ukrotili podivjano žival.

Kmetško hišo v vasi Radencih v Sremu so pred nedavnim napadli roparji. Spečo družino so prebudili ter jo z udarci pobijali. Zbežala je le domača hčerka, ki je o ropu obvestila sosedo. Ti so prihiteli oboroženi z vilami in sekirami ter gladko pregnali roparje, k so k sreči zbežali skozi okna.

Denar v nogavicah. Pred nedavnim je naše finančno ministrstvo odredilo žigosanje »jurjev«. Medtem ko se vse pritožuje nad pomanjkanjem denarja, se je ob priliki žigosanja v Novem Sadu izkazalo, da imajo nekateri še denar. Neki sremski kmet je prinesel v Novi Sad žigosat 5000 komadov »jurjev«, drugi spet 400. Neki tovarnar je prinesel 500 jurjev. V Čantivaru pa so nekemu kmetu podgane v slamnjači zgrizle 50 tisočakov. O sličnih dogodkih poročajo tudi iz raznih drugih krajev. Ljudje še vedno ne morejo razumeti, da jim denar v nogavicah nič ne koristi ter da s tem škodujejo splošnemu narodnemu gospodarstvu.

Ubil prijatelja, da maščuje mater. Rade Vuković in Boško Danilović v Bosanskem Brodu sta bila dobra prijatelja in rada sta ga cukala. Tudi na praznik zvečer sta sedela v krčmi, pa sta se že močno vinjena sprla. Potem je odšel Rade domov, toda na dvorišču je srečal prijateljevo mater in jo je kar mimogrede zabodel v trebuh. Ranjena mati je prihitela k svojemu sinu in povedala, kaj je storil njegov prijatelj. Boško je pograbil velik nož, dohitel prijatelja in ga 11-krat zabodel, tako, da je obležal mrtev.

Tragična smrt otroka. Pred dnevi so se igrali otroci na domu kočarja Beleta na Donički gori. Med igro so prevrnili lonc kropa na enoletno Beletovo hčerko Anico, ki je dobila strašne opekline po vsej desni strani telesa. Bila je prepeljana v celjsko bolnico, kjer pa ji vsa zdravniška skrb in znanost ni mogla rešiti mladega življenja.

Zastrupljenje z alkoholom. V Osijeku so pokopali čevljarkega pomočnika Alberta Sveteršnika, ki je na Silvestrov večer v družbi svojih tovarišev zavžil toliko opojne pijače, da je nastopilo zastrupljenje z alkoholom. Ko je prispel zdravnik, je Sveteršnik že podlegel zastrupljenju.

Tragedija 11-letnega dečka. Te dni so pripeljali v zagrebško bolnico strahovito pretepenega 11-letnega dečka Petra Bolfa iz Lokava. Deček je izpovedal, da ga je njegov gospodar, mesar Anton Štimec, neusmiljeno pretepal. Nesrečni Peterček je čeraj v bolnici umrl, oblasti pa so uvedle preiskavo proti njegovemu gospodarju.

115.582 Čehoslovakov v naši državi. Po zadnji statistiki je v naši državi 115.582 Čehoslovakov. Največ jih je v dunavski banovini in sicer 61.000, v savski jih je 40.000, v drinski 5500 itd.

S pasjo pečenko pogostil očeta. Kmet Dragutin Palajša iz Vučjaka blizu Karlovca se že dolgo prepira s svojim očetom in drugimi rodbinskimi člani. V ponedeljek je povabil vse domače na gostijo, češ, da se hoče z njimi pobotati. Ko so se bili že do sitega najedli pečenke, jim je pokazal pasjo kožo, češ, da jih je gostil s pasjo pečenko. Pečenko so mu pa skoro vsi vrnili s klicanjem Urha.

Smrt v snegu. Zaradi velikih snežnih zametov je avtobusni promet med Livnom in Splitom še vedno prekinjen. Po vesteh iz Livna se je seljak Kujundžić, brat bivšega ministra, v snegu ponesrečil. Podal se je na pot v bližnje selo. Snežna lavina pa ga je zasula in je mož v snegu zmrznil. V bližini so našli zmrznjeno neko žensko, katere identiteta še ni ugotovljena.

Kmečka vojska. V selu Lišnjaci pri Brodu je preteklo nedeljo prišlo do pravcate kmečke vojske. Krvavega spopada med dvema skupinama sovražnih seljakov se je udeležilo nad 100 oseb. Zadruga seljaka Ivana Medića živi namreč že dve leti v sovraštvu z zadrugo seljaka Pere Tomića iz istega sela. Sovraštvu je nastalo zaradi tega ker je en član Medićeve zadruge pred dvema letoma na božični dan ugrabil devojko iz Tomićeve hiše in se z njo oženil. V nedeljo so se pred domačo cerkvijo znašli člani obeh zadrug. Prišlo je do srditega spopada in pretepa s koli, noži in kar je pač prišlo v roko pretepačem. Nad 20 udeležencev pretepa je bilo težko ranjenih. Stari Medić in njegov sin sta najtežje poškodovana in je le malo upanja, da bi ostala pri življenju.

Z nožem nad tasta. Gruškovnjak Fran, prevžitkar iz Vodol pri Juršincih, star 63 let, je v svoji zidnici pretakal vino. K njemu je prišel zet Jakob Goršenko, posestnik iz Vodol, ki se je vinca nekoliko napil. Ko sta se skupaj vračala domov, je Goršenko iskal prepir in je starca sunil z nožem v levo stran prsi, v nogo in pod rebra. Gruškovnjaka so morali prepeljati v bolnico v Ptuj.

Žrtev neprevidnosti je postal 24 letni Anton Zupančič, ki je dobil na sv. Štefana, kakor smo že poročali, v Dolenji Straži iz lovske puške strel v desno stran prsi. Fant, ki se je zdravil v novomeški bolnici, je hudim poškodbam podlegel.

Vesti iz sveta

Rudniška nesreča. Na cesti Karsten-Centrum v Gornji Šleziji, so se vžgali eksplozivni plini, kar je povzročilo ogromen zasip. Pod ruševinami je pokopanih 14 rudarjev.

Zenin in nevesta ob poroki utonila. Na jezeru Krance pri Vilni na Poljskem se je pripetila težka nesreča. Čez zamrznjeno jezero se je na dveh saneh vračala svatovska družba od poroke. Sredi jezera se je pa led udrl in je vse padlo v vodo. Tri osebe, med njimi tudi zenin in nevesta, so utonile.

Papež odlikoval Mussolinija. Papeški nuncij je izročil Mussoliniju v papeževem imenu red zlate ostroge. Mussolini bo obiskal papeža in se mu pri tej priliki zahvalil za odlikovanje.

Proces proti češkemu poslancu in bivšemu ministru Štribrnju, ki je bil obtožen težke korupcije v prid sebi in svojih sorodnikov, je te dni končal z oprostivjo obtoženca. Bil je pač minister.

Španska gradi ladje za sovjetsko Rusijo. Sporazumno bo Španija gradila za Rusijo 50 trgovskih ladij, ki jih bo Rusija plačala s svojim petrolejem, katerega Španija rabi za svoj monopol.

Tihotapstvo zlata v Egiptu. Carinske oblasti so zaplenile 4000 funtov zlata, ki so ga skušali inozemski trgovci v Aleksandriji z letali iztihotapiti iz Egpta.

Številka 13. Družina Robertson v Chicagu je nedavno dobila nov naraščaj, krepko deklico. Ta deklica je 13. otrok v družini; rodila se je na petek 13. novembra in soba v bolnici, kjer se je rodila, ima številko 313.

Mesto Chicago je bankerotno. Mestni župan, Čeh Čermak, se je odpeljal v Springfield, glavno mesto države Illinois, da izposluje od vlade nujno pomoč, sicer bo mestna uprava morala zapreti šole in odpustiti gasilski in policijski personal, ker ga nima s čim plačati. 14.000 učiteljev mestnih šol že od aprila lanskega leta ni prejelo rednih plač, temveč samo male predujme.

Pogodba o nenapadanju je bila te dni sklenjena med Francijo in Sovjetsko Unijo, ki pa bo stopila v veljavo, kadar sklenejo Sovjeti podobno pogodbo tudi s Poljsko, s katero se že vrše tozadevna pogajanja.

Zarubljena vas. Vas Topolna na Moravskem si je ustvarila žalosten sloves s tem, da so se v njej nedavno pojavili biriči, ki so izvedli 363 rubežni. Samo sedem hiš je bilo tako srečnih, da niso biriči prestopili njih praga. Vodilni eksekucijski organ je moral ostati v kraju tri dni, da je popolnoma dovršil svoj žalostni posel.

Mednarodni kongres rudarjev iz evropskih dežel se bo vršil na koncu marca t. l. Med drugim bo na programu sedemurni delavnik. Kraj kongresa bo Aachen ali Saarbrücken.

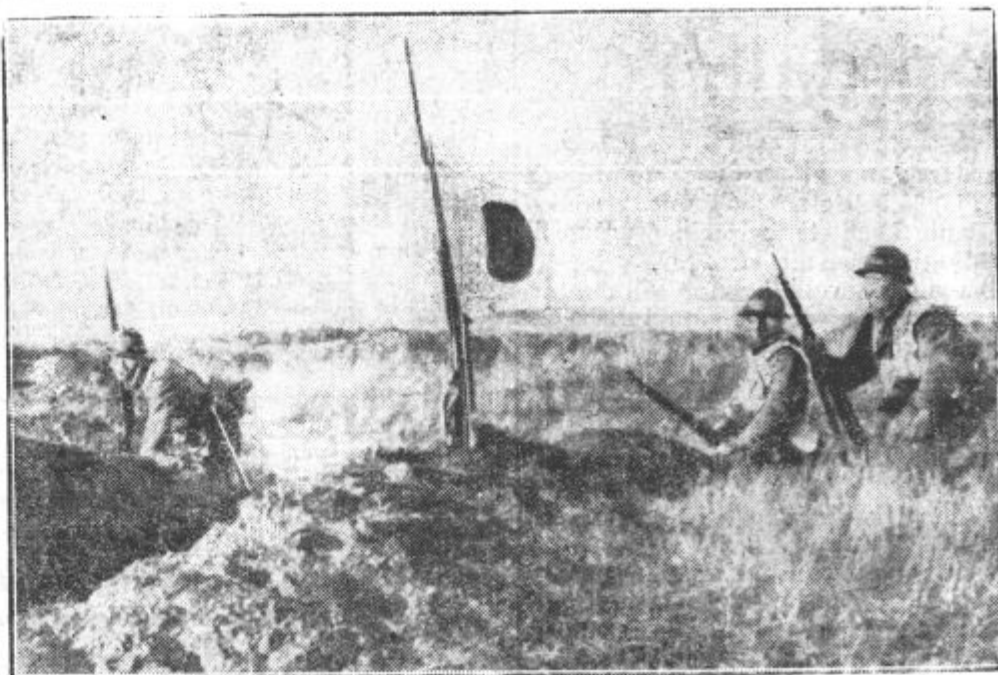
Za grgranje

pri bolečinah v vratu, za bolečine mirujoča masirana in obkladke, vzemite staro in preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum — Fellerjev blagodišeči Elsafluid. Hvaležni bodete! Poskusna steklenica Din 6.—, dvojna steklenica Din 9.— povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice Din 62.— brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 344, Savska banovina.

Žepni Kmetijski koledar za leto 1932, trpežno in lično vezan v platno, je veselje in ponos vsakega zavednega kmetovalca. Zato naroči si ga takoj, saj stane samo Din 10.—, po pošti 1 Din več. Kdor naroči vsaj 5 komadov, dobi 20% popusta.

Knjige Kmetijske Matice bodo v 14 dneh dostiskane, ter se potem razposlale vsem, ki so se na Kmetijsko Matico naročili. Člani jih dobijo pri poverjeniku, pri katerem so se priglasili, proti povrnitvi poštnih stroškov. Kdor jih je naročil naravnost iz Ljubljane, jih bo dobil po pošti. Vse one pa, ki nam za knjige še kaj dolgujejo one pa, ki nam za knjige še kaj dolgujejo, vljudno prosimo, da to čim preje poravnajo. Ker bo nekaj izvodov Kmetijskih Matic več tiskanih, si jih novi člani lahko proti običajni članarini in poštnini naroče do 15. februarja 1932.

Strokovni pouk o mlekarstvu v ljubljanski okolici. Kmetijski oddelek kraljevske banske uprave priredi tekom tega meseca enodnevne tečaje s poukom o mlekarstvu. Na predavanjih bo sodeloval po možnosti tudi sreski kmetijski referent s poukom o živinoreji. Pouk bo deljen in sicer: predpoldne za moške, popoldne za ženske. Razpored predavanj je sledeči: Dne 16. jan. v Št. Vidu nad Ljubljano; 20. januarja na Ježici; 22. januarja v Dravljah in 23. januarja na Viču. Čas in kraj predavanja bo razviden na obč. uradu. Prihodnji mesec se bodo predavanja nadaljevala v ostalih okoliških občinah. Ker so taka predavanja o mlekarstvu in živinoreji največje važnosti za okoliške kmetovalce, kot zalagatelje mesta z mlekom je pričakovati popolne udeležbe.

Vojna v Mandžuriji.

Japonski vojaki, ki so pri mestecu Ta-shing pregnali Kitajce, časte svoje padle vojake.

Kakšna bo letošnja zima?

»Zelen Božič — bela Velika noč«, pravi star pregovor, in tudi letos vtegne biti tako, kakor trdi znameniti vremenoslovec profesor Sandström v Stockholmu. Ta učenjak napoveduje na podlagi svojih opazovanj, da bomo dobili letos še dolgo in hudo zimo, kakršno smo imeli leta 1929. Tudi takrat je bilo do konca decembra razmeroma toplo, toda polagoma je bil vedno hladnejše, dokler ni padlo živo srebro v toplotmerih na 32 stopinj pod ničlo. Mraz je pritisnil od vzhoda in se je razširil polagoma po celi Evropi.

Dežela brez lakote

V vzhodni Afriki leži dežela Abesinija. Ta dežela je precej gorata in zato tam ni tako hude vročine kakršna vlada sicer v srednji Afriki pod žgočim solncem. Od morja do glavnega mesta Abesinije vozi brzovlak dva dni in eno noč, vožnja pa stane v drugem razredu 300 francoskih frankov.

Ljudje žive v Abesiniji jako skromno. Vsi nosijo obleke iz domačega blaga, in sicer le hlače, srajco in rjuhi podobno ogrinjalo. Bombaž raste v deželi. Čevljev pa ne rabijo, ker hodijo vsi bos. Žito meljejo s kamni.

Cene živil so jako nizke. Za 8 dinarjev dobiš 100 jajc. Kokoš velja 1 dinar in pol. Koze in ovce so po 20 dinarjev. Zelenjava pa nima nobene cene.

Lakote torej ni treba nikomur trpeti in »ljudskih kuhinj« v tej deželi ne poznajo. Ravno tako so tudi samomori zaradi lakote neznani.

Delavni ljudje v tej deželi prav lepo zaslužijo. Poljedelski delavec dobi na mesec 80—120 dinarjev, poleg tega pa uživajo delavci še eno ugodnost, da imajo v tej deželi silno dosti praznikov.

Za izseljence je pa težava v tem, da se izplača vsako naseljevanje le, če kdo začne kmetovati na veliko. Nabava strojev, živine itd. pa velja precej denarja.

40-urni delavnik

Dandanes prevladuje vedno bolj mnenje, da bo mogoče sedanjo brezposelnost omiliti le na ta način, če se skrajša delovni čas, da bo na ta način prišlo več ljudi na vrsto za delo.

Prvi tozadevni poskus je napravila občina Bodenbach na Češkem. Tam so znižali delovni čas od 48 ur na teden — 6 dni po 8 ur na dan — na 40 ur ali pet dni po 8 ur. Plače so ostale iste. Praksa je pokazala, da so delavci v 5 dneh napravili ravno toliko kakor prej v 6 dneh. Zato je občinski svet sklenil, da ostane v bodoče pri 40-urniku.

Pijača, ki napravi človeka hrabrega.

Nedavno so prinesli potniki, ki so raziskovali pokrajino ob veletoku Amazona v južni Ameriki — ta veletok je največji na svetu — v Evropo poročilo o neki čudoviti pijači, ki jo pijejo domačini zato, da postanejo hrabri. To pijačo imenujejo domačini »Kaopic« in jo pridobivajo iz neke nam doslej neznane rastline. Kdor pije to pijačo, z lahkoto prenaša vse bolečine in se nič ne boji. Sedaj ko so našli tudi rastlino, iz katere dobivajo čudodelni sok, so začeli pridobivati ta sok na veliko, imenujejo ga pa po lekarniško »banisterin«.

Nevidni zrakoplovi

Med svetovno vojno so angleški in francoski listi večkrat poročali o »nevidnih nemških zrakoplovih« (sistema »Zeppelin«), ki so metali bombe iz zračnih višin na razna mesta, zlasti na trdnjave. Dalje so poročali tudi o napadih s torpedi na angleške in francoske vojne ladje, ki so jih pripisovali »nevidnim podmornicam«.

Ljudje so dolgo ugibali, kaj je na teh poročilih resnice. Danes pa vemo, da so bila ta poročila resnična. Nedavno je namreč poročal o nevidnih zrakoplovih in nevidnih podmornicah na Dunaju na nekem predavanju inženjer Gergočević, bivši avstrijski nadporočnik, ki je te naprave za časa vojne iznašel.

Stvar z nevidnimi zrakoplovi je bila sledeča: Na zrakoplov so pritrdili na silno dolge vrvi malo letalo, kjer je bilo prostora le za enega človeka in za nekaj bomb. Letalo je bilo zvezano z zrakoplovom tako, da ga je električni motor lahko poganjal nekaj sto metrov daleč naokrog. Zrakoplov se je na to dvignil nad oblake, da je bil neviden, letalo pa se je spustilo pod oblake, kjer ga zaradi njegove malenkosti tudi ni bilo mogoče opaziti. Tudi zadeti tega letala ni bilo lahko, ker je bilo premajhno in ker je lahko z veliko hitrostjo krožilo na dolgi vrvi, s katero je bilo pritrjeno na zrakoplov.

Podmornica je vidna vsaj kolikor toliko, ker moli iz nje nad morsk gladino »razgledovalec«. To je cev, v kateri so razna ogledala tako postavljena, da vidi opazovalec pod morjem vse, kar se godi na morsk površini. Ta cev pa reže morsk gladino in povzroča pene na vodi in te pene so znak, da grozi nevarnost. Inženjer Gergočević pa je iznašel pripravo, ki je pene onemogočila in tako so se podmornice čisto lahko približevale ladjam, ki so jih hotele napasti, ne da bi jih bil kdo opazil.

Gospodarstvo

Gospodarski načrti Rusije za leto 1932 predvidevajo 36 odstotno povišanje produkcije, zboljšanje kvalitete, zvišanje uspešnosti dela in znižanje nabavnih stroškov.

Poraba mleka v velikih evropskih mestih je kaj različna; največ ga porabi Basel z dnevno 0'65 litrov na osebo, nato Stockholm z 0'60 in Dunaj z 0'48, dočim izkazujeta Berlin in Budimpešta le 0'26 in 0'37 litrov dnevno na osebo.

Pšenico za brezposelne določa nova zakonska predloga v USA. Stavljena bo na razpolago Rdečemu križu in drugim pomožnim organizacijam.

Agrarne konference v Bukarešti se bo poleg Rumunije in Bolgarije udeležila tudi Jugoslavija in bodo te tri države žitni eksport izvajale najbrž po enotnem načrtu. Prvi dve državi sta se v Sofiji že domenili glede skupne eksportne trgovine potom zadržug.

Pridelek ruskega bombaža raste. Do 10. junija je bilo po poročilih iz Moskve obdelanih v Sovjetski zvezi z bombažem 2,510.000 hektarov, s čimer je načrt prekoračen za 8 odstotkov. Lani je bilo z bombažem obdelanih približno 1,600.000 hektarov, letos torej skoraj 60 odstotkov več. Če bo donos pridelka normalen, bo mogla kriti Rusija v novi bombaževi seziji potrebo svoje bombaževе industrije skoraj izključno z domačim blagom.

Izgube v evropskih proračunih. Ameriška statistika računa, da izkazuje 16 od 23 tekočih evropskih državnih proračunov deficit in samo 7 previšek. Na čelu dežel z deficitom je Nemčija z deficitom 1250 milijonov mark. Sledi Anglija s 476 milijoni, Francija s 362 in Italija s 315 milijoni mark. Deficit v Bolgariji znaša 15 odstotkov skupnih izdatkov, v Nemčiji 13, v Ogrski 10 do 12 in približno toliko tudi v Avstriji. Med deželami previška so zlasti take, ki so se okoristile z gibanjem, nastalim vsled bega kapitala. Previšek v Švici je izkazan s 5,400.000 markami, v Holandiji s 33,800.000 markami, v Danski z 20,300.000 markami. Svota deficita v 16 državah dosega 3086 milijonov ali 40 milijonov 118 tisoč dinarjev.

Poziv članom odseka za kuncerejo Kmetijske družbe v Ljubljani. Članstvo odseka za kuncerejo Kmetijske družbe se poziva tem potom, da čimpreje vplača članarino pri tajništvu odseka, odnosno Kmetijski družbi. Letna članarina za vsakega člana znaša 10 Din, naročnina za »Kmetovalec« pa Din 30.—. Člani, ki ne bodo poravnali članarine do 1. februarja t. l. se bodo kratko črtali in ne bodo več uživali ugodnosti, ki jih nudi odsek svojim članom, kakor: na razstavah, pri dodelitvi plemenskih živali, pri prodaji kuncev, kožuhovine itd.

Poziv članom selek. odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani. Člani odsekov pri podružnicah, kakor tudi oni, ki so včlanjeni pri odseku Kmetijske družbe v Ljubljani se pozivljejo, da plačajo čimpreje letno članarino, ki znaša za vsakega člana Din 5.—. Kdor ni poravnal članarine v prošlem letu, naj pošlje dvojno vsoto, t. j. Din 10.— in jo nakaže na Kmetijsko družbo. Člani, ki ne plačajo do 1. februarja t. l. članarine, se ne smatrajo več za člane in tudi ne bodo deležni ugodnosti, ki jih nudi odsek svojim članom, posebno na raznih perutninarskih razstavah, pri dobavi jajc za valenje, enodnevnih piščet, sploh plemenskih živali, močnih krmil itd. po znižanih cenah. Naročnina za glasilo »Kmetovalec« pa znaša 30 dinarjev.

Kožni sejem v Ljubljani. Lovcem se nudi najugodnejša prilika, da kolikor mogoče dobro vnovčijo svoj tozinski lovski pridelek, ako se poslužijo za vnovčenje kož lovsko-prodajne orga-

nizacije »Divja kožac« v Ljubljani. Dražba, po vrstnem redu 13., se vrši dne 25. t. m. Za to dražbo vlada posebno s strani inozemskih kupcev veliko zanimanje in bo za blago dovolj zanimanja. Uspeh je torej močno odvisen od lovcev samih. Čim več blaga bo na razpolago in čim boljša bo povprečna kakovost kož, tem lepši bo uspeh dražbe. Oklenite se »Divje kožac« in pošljite vse pridobljene kože nemudoma le njej v prodajo. V današnjih težkih časih posameznik še celo ne opravi ničesar, le v slogi in medsebojni podpori je moč in zagotovilo čim boljšega gmotnega uspeha.

Zastoni!

Kmetiski list boste prejeli lahko popolnoma zastonj celo leto, ako se obvezete; da mu boste pridobili tekom enega meseca vsaj 8 novih naročnikov. Priglasite upravi samo svoj naslov, da Vam pošlje potrebno zbiralno polo in položnice. — Naročnina Kmetiskemu listu ostane kakor doslej Din 30.— za celo leto.

Živinski ejer

Živinski sejem v Ljubljani. Ker je bil v sredo praznik, se je vršil prvi letošnji živinski sejem v torek 5. t. m. Zaradi neugodnega vremena in ker mnogi kmetje niso vedeli, da se sejem vrši ta dan, je bil dogon slab. Vsega je bilo prignanih 67 konj, 38 volov, 6 krav, 10 telet in 24 prašičkov; prodanih pa je bilo 18 konj, 27 volov, 15 krav, 6 telet in 17 prašičkov. Cene so ostale neizpremenjene, le teleta so se podražila za 0'50 do 1 Din. Za kg žive teže se je plačevalo: za vole I. vrste 5—5'50 Din, II. vrste 4—4'50 Din, III. vrste 3—4 Din, za krave debele 4—4'50 Din, za krave klobasarice 2—3 Din, za teleta 5—6'50 Din.

Dunajski živinski sejmi. Na goveji sejem v ponedeljek 4. t. m. je bilo prignanih 2317 glav goveje živine, od tega 104 iz Jugoslavije in 230 iz Madžarske. Pri slabem prometu so cene pustile za 5—10 grošev (40—80 para). Za kg žive teže notirajo: voli izjemno 1'75—1'85, I. 1'45—1'70, II. 1'15—1'40, III. 0'95—1'10; krave 0'75—1'10. — Na svinjski sejem v torek 5. t. m. je bilo pripeljanih 10.697 svinj, od tega 2300 iz Jugoslavije. Pri mirnem prometu so cene za malenkost poskočile. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 1'52—1'56, angleške križane 1'60—1'95, kmečke 1'42—1'48, mešane 1'50 do 1'80, lahke mesne 1'70—2'00. (Cene so navedene v avstrijskih šilingi. 1 šiling je približno dinarjev 8.—).

Dolžnost vsakega starega naročnika je, da pridobi Kmetiskemu listu vsaj enega novega naročnika za leto 1932.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: TiskarnaMerkur

Za žene in dekleta

(Pod tem naslovom bomo stalno priobčevali razne sestavke, ki bodo brez dvoma zanimali kmetijske žene in dekleta.)

Naša domača kuha

V raznih gospodinjstvih knjigah pa tudi v časopisih dostikrat beremo besedo »francoska kuhinja«, »nemška kuhinja«, »italijanska kuhinja« itd. Nikjer pa ne beremo besede »kuha«, čeprav je v tej zvezi samo beseda »kuha« pravilna. Beseda »kuhinja« pomeni namreč le kraj, kjer kuhamo, beseda »kuha« pa pomeni način, kako pripravljamo razne jedi, to je pa nekaj drugega, kajti tudi naša »kuha« se da pripravljati v francoski ali nemški »kuhinji«.

V naših javnih in zasebnih kuharskih in gospodinjstvih šolah se uči mnogo kmetijskih deklet kuhati in res se nauče tam pripravljati prav okusno najrazličnejše jedi. To je vse prav in v redu, ampak premalo je to. To pa zato, ker se tam, kakor se nam zdi, polaga premalo važnosti na pripravo naših domačih jedi, čeprav tudi naša domača jedila nič ne zaostajajo za francoskimi ali nemškimi!

Mi vemo, da rastejo v vsakem kraju drugačne rastline in drugačne živali. Od domačih rastlin, pridelkov in živali pa žive ljudje, ki so tudi tam doma. Ravno tako ima tudi naša dežela svoje rastlinstvo in svoje živalstvo in svoje izdelke in pridelke, ima pa tudi svoj lasten način, kako jih pripravlja in to je naša domača »kuha«.

Za svojo domačo kuho in za njen razvoj, smo se mi doslej mnogo premalo brigali ampak smo hoteli — kakor vedno in povsod — posnemati tujce in tuje kuhe. To pa je bila velika zmeta. S tem namreč, kar imajo že drugi razvito in izpopolnjeno do vrhunca, se mi pred nikomur ne bomo skazovali, ampak samo s tem, če ljudem lahko pokažemo kaj svojega, kar je res naše!

Le spomnimo se na nekaj tako sloveče »kranjske klobase«. Povsod so jih prodajali in tudi razmeroma drago plačevali, ker so bile za ljudi, ki radi dobro jedo — in takih je mnogo — res nekaj posebnega. Prav po pravici pa bi se nam bili smejali Dunajčani, če bi jih hoteli mi učiti, kakšen naj bo »dunajski zrezek«!

Zato pa bomo skušali vzbuditi med našimi ljudmi smisel za pravo domačo kuho in za dobro in okusno pripravo takih jedi, ki jih uživa, pripravljene na domač način, naš kmetijski šlovec. Če te jedi pripravimo, kakor jih je treba, jih lahko postavimo na najbolj razkošno mizo. O tem pa več prihodnjik.

Kaj kuhamo pozimi?

Pozimi jemaj to, kar smo si ali poleti nabrali za zimo, potem pa to, kar nam dajejo živali tudi pozimi (mleko, meso itd.). Priprosta kmetijska hrana, kakor jo uživamo pri nas, je dokaj enostavna, vendar pa zna spretna gospodinja tudi s priprostimi sredstvi doseči potrebno izpremembo v jedilih. Izprememba pa je nadvse potrebna za zdravje, ker imajo različne jedi v sebi različne snovi, ki jih telo mora vase dobiti, da se dobro počutimo.

Kaj uživamo zjutraj? Poglejmo, kaj imamo doma! Doma imamo predvsem mleko, kravje ali kozje. Sveže mleko in kos kruha je jako tečna jed. Kjer imajo doma še kaj jabolk, tudi jabolko ne škoduje, bodisi surovo, bodisi kuhano — ali pa kakšno drugo sadje, sveže ali suho. Možem, ki gredo na težko delo, daj po možnosti košček prekajene slanine — danes ni tega. So pa ljudje, ki jim mleko ne prija. Takim ljudem skuhaj prežganko, ki je zelo redilna, tobra in tečna. Z'co masti ima skoro vsaka gospodinja na razpolago in par žlic moke za prežganje tudi. Voda je pa zastonj. Kjer je mogoče, raztepi eno ali dve jajci v prežganko in ljudje bodo imeli do opoldne dovolj. Tistim, sitnožem pa, ki morajo za vsako ceno imeti »kavo«, sku-

haj kavo iz domače pražene rži ali ječmena. Ta zajutrek je nekoliko dražji, ker jo treba nekaj sladkorja, ki je pa precej drag. Prava kava pa je dandanes, ko je za vsak dirar huda stiska, naravnost luksuz; kar smo zgoraj našli, so pa same domače stvari, ki rastejo pri nas doma oziroma ki jih zredimo lahko sami. Kjer je surovo maslo poceni ali kjer ga je dovolj, dajte zlasti otrokom košček surovega masla namazanega na kruh; to pospešuje krepko rast in zdravje otrok.

Priprava teh jutranjih jedi je silno enostavna.

Mleko je treba le prevreti in postaviti na mizo.

Za pražanko: Raztopi v ponvi primerno količino masti. Na vročo mast vrzi nekaj žlic moka, toda ne preveč, da pražanje ne bo presuho, in moko vedno mešaj, dokler ne zarumeni, toda pazi, da se moka ne prismoči. Ko je moka dovolj zarumenela, zalij pražanje z vodo in osoli. Z vodo zalito pražanje pa moraš tudig mešati, da se pražanje ne sprime v kepice. Ko voda zavre, je pražanka gotova. — Če pa hočeš napraviti pražanko z jajcem, ubij

jajce v vrelo pražanko in mešaj, dokler se jajlak ne strdi, potem pa odstavi.

Ržena (ječmenova) kava. Rž ali pa ječmen imajo povsod doma. Deni nekaj pesti rži (ječmena) v ponev in mešaj nad ognjem, dokler ne orjavi. Kedaj je rž dovolj pražena, to povesta barva in pa nos. Dovolj pražena rž diši skoraj tako kakor kava. Praženo rž deni v pločevinasto ali še bolje v lončeno posodo in jo dobro pokrij, potem pa jemlji kakor kavo, po potrebi seveda, in jo tudi kuhaj kakor pravo kavo. Ta pijača, pomešana z mlekom, je izborna in skoraj nič ne stane. (Dalje prihodnjič.)

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani, dne 2. januarja 1932. 1 kg govejega mesa I. Din 10—12, II. 8—10, III. Din 6—8, 1 kg telečjega mesa I. Din 13, II. Din 9—11, 1 kg prašičjega mesa I. Din 14—16, II. Din 10—12, 1 kg konjskega mesa I. Din 6, II. Din 4, piščanec večji Din 15—20, kokoš Din 20—30, 1 liter mleka Din 2·50 do 3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 32—40, masla 30—36, bohinskega sira 24—26, sirčka 7—8, par jaje Din 2·50—3·50, 1 kg moka št. 0 na debelo Din 405—430, na drobno Din 4·75, št. 2 na debelo 380—405, na drobno 4·50, št. 4 na debelo 335 do 380, na drobno 4—, št. 6 na debelo 285, na

drobno 3·75, 1 kg kaše 5, ješprenja 5, ješprenjčka 6—10, otrobov 1·50—2, koruzne moka 2·50—3, koruznega zdroba 4—4·50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moka I. 6—7, II. 5, 1 kg ržene moka Din 3·50—4, 1 q rži Din 190—210, ječmena 180—210, ovsna 185 do 210, prosa 190—210, koruze 155—165, ajde 200, fižola ribničana 275, prepelčarja 335, 1 kg graha 8, leče Din 8—12, 1 q sladkega sena Din 80, pol sladkega sena 75, kislega sena 60—70, 1 q slame Din 50—60.

Tržne cene v Mariboru, dne 1. januarja 1932. 1 kg govejega mesa I. Din 10—12, II. 7—8, III. Din 4 do 6, 1 kg telečine I. Din 12—14, II. 8—10, 1 kg prašičjega mesa Din 8—14, 1 kg konjskega mesa I. Din 4, II. Din 2, 1 kom. konjske kože Din 80 do 100, 1 kg goveje kože Din 6—7, telečje kože 10, svinjske kože Din 3·50, 1 piščanec majhen Din 12 do 15, večji 20—32, kokoši Din 25—35 za komad, 1 liter mleka Din 2—3, smetane 10—12, surovega masla Din 24—32, 1 kg pšenice Din 2·35—2·50, rži 1·75—2·50, ječmena 1·75—2, ovsna 1·75—2·50, koruze 1·40—2, prosa 1·40—4, ajde 1·40—2·50, fižola 1·75 do 4, graha 12—14, leče Din 8—12, 1 kg pšenične moka št. 00 Din 4·15—4·50, št. 0 4·10—4·50, št. 1 4, št. 2 3·90—4·25, št. 4 3·50—3·85, št. 5 3·25—3·75, št. 6 3—3·65, št. 7 2·25—3·50, ržene moka I. 3·10—3·50, II. 2·90—3·25, prosene kaše 4—5, ječmenčka 3·40 do 12, otrobov 1—2, koruzne moka 1·75—2, koruznega zdroba 2·25—3·75, pšeničnega 4·30—5, ajdove moka št. 1 5—6, št. 2 3·50—5, 1 kg kaše Din 6, 1 q sladkega sena ali 1 q kislega sena Din 70—85, otave 65—70, ovsene slame, pšenične in ržene po Din 60 do 65 za q.

Žima za modroce

najboljša in najcenejša
se dobi v tovarni žime

M. Masterl d. z o. z.
v Stražišču pri Kranju

V vsako kmetško hišo Kmetijsko Matico!

EKONOM

Osrednja gospodarska zadruga v
Ljubljani Kolodvorska ulica št. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špicerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland cementsa.

Govori se

med našimi gospodarsko jasno mislečimi
kmetovalci, da se uporaba

Nitrofoskala-Ruše

tudi v današnjih časih dobro izplača.
Zato bo v Vašo korist, če tudi Vi gnojite
z Nitrofoskalom.

Pri gnojenju travnikov pa ne pozabite na:

apneni dušik

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice
„EKONOM“ v Ljubljani
kakor tudi Tvorница za dušik d. d. Ruše

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji
s p r e j e m e o.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d. Ljubljana.

Poštni predal 248.

Bogati postanete,

če imate veliko znancev! „PERSSONS“, Ljubljana, Poštni predal 307. — Znamki za odgovor!

KMETJE,

kupujte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v Kmetškem listu!

Zupanstvo občine St. Jernej na Dolenjskem razpisuje mesto občinskega tajnika,

ki samostojno vodi občinsko pisarno in vojaške zadeve. Stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Župan Anton Radkovič.

Sanatorij

Telefon 2358

v Mariboru

Gosposka ulica 49

Lastnik in vodja:
primarij dr. Černič
specijalist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico „bala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“ jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig.

Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80 retji 60 Din.

Obutev za vsako potrebo in priliko, ki ne žuli ne noge ne žepa.

Znižali smo cene moški obutvi in opremili prodajalnice z novimi vrstami in modeli. Pridite in prepričajte se!

Bata

169.-

Vrsta 1937-22

Polčevlji za vsakdanjo nošo iz črnega ali rjavega boksa z jako trpežnim gumijastim podplatom. Dobro Vam bodo hodili za vsak štrapac.

229.-

Vrsta 6627-08

Udobni športni polčevlji iz finega telečjega boksa. Podplat in peta iz bele izvaljane gume. Lepo se prilagajo športnim oblekam.

169.-

Vrsta 3967-22

Evo Vam neobhodno potrebnih čevljev za delo. V njih lahko hodite po blatu in ob vsakem vremenu, pa Vam bodo noge vedno suhe.

229.-

Vrsta 9637-26

Polšiljasti moški polčevlji za izprehode in izlete. Okusna perforacija daje čevljem elegantno zunanost. Imajo močne usnjate podlate in pete.

229.-

Vrsta 7637-46

Šiljasta oblika s tipično široko peto daje tem čevljem veliko eleganco. Imamo jih črne ali mahagonijeve barve. Izdelujemo jih v raznih širinah.

199.-

Vrsta 9977-27

Čevlji iz finega telečjega boksa s trpežnim usnjatim podplatom. Polšiljasta oblika daje čevljem izrazito elegantno zunanost. Primerni za vsak dan in praznik.

229.-

Vrsta 9837-21

Elegantni moški čevlji šiljaste oblike. Lakaste čevlje potrebujete za ples in zabavo, a iz črnega ali rjavega boksa za promenado samo Din 199.-.

249.-

Vrsta 3667-21

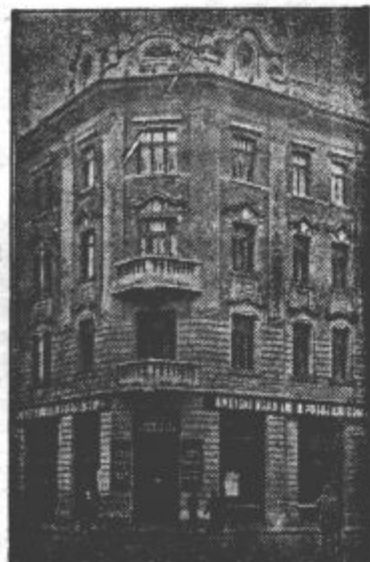
Udobni moški čevlji, široke oblike, iz najfinejšega boksa, podloženi z usnjem in s prišitim jezikom. Ker ne propuščajo mokrote, se boste v njih počutili vedno udobno.

249.-

Vrsta 3267-00

Čevlji za lovce in za vsako delo na prostem, iz rjavega boksa z močnim dvojnimi podplatom. — Vsem onim, ki so po svojem poklicu prisiljeni delati na prostem, so ti čevlji neobhodno potrebni.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavozo

Brzojavni: „KMETSKE DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon Nov. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 4 % brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 50.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premijskih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slovenski trg 5